

Een stuk oude politieke cultuur achteraf bekeken. Memoires van Wim Geldolf

Sylvain Libert, gewezen secretaris SEVI en
gewezen redactiesecretaris Socialistische Standpunten

Een gesprek met Wim Geldolf is zo'n beetje als onder een dubbele waterval staan. Zijn herinneringen 'golven' ononderbroken naar buiten en gelijktijdig beginnen in je eigen hoofd de herinneringen aan je militantentijd zich naar voor te dringen. De vier jaren verschil in leeftijd zijn nog maar een rimpel in de tijd geworden.

Aanleiding tot dit gesprek was de aankondiging die ik ergens las dat Wim zijn memoires op papier had gezet en dat deze binnen afzienbare tijd gepubliceerd zouden worden. Als je mekaar jarenlang haast wekelijks even tegen 't lijf hebt gelopen in de kantoren van de BSP-SP, begroet hebt op tientallen congressen en Algemene Raden en op de tweemaandelijks redactievergaderingen van *Socialistische Standpunten*, dan ben je uiteraard nieuwsgierig om te weten wat zo'n man na al die jaren te vertellen heeft. Bijgevolg contacteerde ik hem en kreeg per omgaande de voorlopige drukproef van de inhoudstafel van zijn boek. Wat me nog nieuwsgieriger maakte. Wat denkt zo'n 'oude' mandataris van mijn generatie over de huidige partijpolitieke situatie? Is er verbittering of onbegrip? Is het schrijven van - uiteraard - biografische memoires een afrekening met het verleden en de kameraden van destijds of is het een poging tot herbeleven van een actief militantenleven? Een afspraak in Antwerpen zou me wellicht wijzer maken. Daar vernam ik van Wim dat zijn boek - een kanjer van ruim 700 pagina's - in september zou verschijnen onder auspiciën van de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Camille Huysmans. Wim heeft in die stichting altijd een zeer actieve rol gespeeld.

Memoires schrijven vereist een uitgebreid archief en bergen documentatie. Wim heeft dat bewaren en archiveren blijkbaar van zijn vader meegekregen. Die was vrijwilliger in de Eerste Wereldoorlog, werkte nadien voor de Post, ging over naar het Zeewezen en hield zich daar bezig met het archief van het Loodswezen. Voor zijn jarenlang opzoekingswerk ging Wim vooral te rade in zijn eigen volumineus archief. Hoe de gegevens verwerkt worden, vergeleken en geïnterpreteerd, is vanzelfsprekend altijd subjectief en eigen aan het schrijven van biografische memoires. Na zijn actieve mandatenperiode begon hij hieraan in 1988 en is dus niet over één nacht ijs gegaan. De enige rechtstreekse contacten die hij nu nog heeft met zijn 'vroeger leven' zijn het lidmaatschap van sp-a, van ACOD en van Pro Lege, de vereniging van oud-parlementariërs van Kamer en Senaat.

Reeds als student aan de ULB bleek hij rad van tong, want het allereerste interuniversitair welsprekendheidstornooi werd door hem en twee Brusselse kompanen in de Gentse Aula gewonnen met een onderwerp volgens de traditionele rederijkerij: *Int sottie (Leo Geusens)*, *int amoureuse (Frans Depauw)*, *int vroede (Wim Geldolf)*. Een ander facet van hem: toen enkele jaren na de Tweede Wereldoorlog in een bioscoop op enkele meter afstand van de Antwerpse cinema Rex, waar zowat 600 doden gevallen waren onder de moordende V 1-raketten, een film ter verheerlijking van raketbouwer Werner von Braun zou vertoond worden, kwam Wim in actie en met enkele honderden medestanders verkregen ze - niet zonder slag of stoot - verbod van die filmvertoning.

Misschien - zo dacht ik - is het onrechtstreeks via zijn moeder dat Wim in de politiek is terechtgekomen. Zij was een Dequeecker en haar broer Maurice was een militant socialist en later zeer lang burgemeester van het rode Deurne en senator. Of zat het in de genen van de familie Geldolf? De broer van overgrootvader Geldolf was burgemeester van Lochristi, maar het was wel atheneumleraar Hugo Mortelmans die van hem een socialist maakte. Voorts hadden vooral Camille Huysmans en Frans Detiège een enorme invloed op Wims ideeën over vredesproblematiek, economie en gemeentebeleid. Duidelijk is ook dat vorming en kaderscholing voor hem altijd heel belangrijk zijn geweest, zowel op syndicaal als op politiek vlak. In 1953 kreeg hij de leiding over de grootste syndicale vormingsschool van het land. Vele, vele uren gaf Wim zelf les en het feit dat hij in een veel latere periode jarenlang de taak op zich nam om *Socialistische Standpunten* in leven te houden en zijn rol bij de voorbereiding van het socialistisch ideologisch congres zijn daar een uitvloeisel van. Ook de hervorming en modernisering van onze staatsstructuur en van de socialistische partij hebben Wim altijd gepassioneerd.

Ik beperk me voorts tot het aanhalen van enkele hoofdpunten uit de inhoudstafel van het boek. En ik kies er welbewust deze uit waarvan ik verwacht dat ze enig vuurwerk zullen opleveren bij een aantal 'compagnons de route'. Dat Geldolf geen hoge dunk heeft van Leo Tindemans, die hem nochtans minister van Binnenlandse Zaken wilde maken, is wel duidelijk. Diens dubieuze houding in verband met de havenproblematiek (Antwerpen-Zeebrugge) is hem in het verkeerde keelgat geschoten. Generaal Close, Etienne Davignon,

Wim Geldolf en Leona Detiège (Archief Wim Geldolf)

Guy Mathot, Hugo Schiltz, Fernand Traen en enkele mindere goden waren niet bepaald Wims vrienden. Ger Schmook, Achilles Reintjens, Vic Thijs, Victor Larock, Willy Claes, Irène Petry, Achilles en Frank Van Acker, Antoon Spinoy, Piet Vermeylen, Karel Van Miert en Leona Detiège waren dat wel. De periode na het overlijden van Craeybeckx, toen hem beloofd werd dat hij bij succesrijke verkiezingen de volgende Antwerpse burgemeester zou worden ligt hem blijkbaar ook zwaar op de maag. Enkele uren voor het zover was moest hij plots vaststellen dat Mathilde Schroyens met het ambt ging lopen. Slechts vele jaren later werd - volgens Wim - het bewijs gevonden dat sommige elementaire politieke spelregels door de entourage van Schroyens vervalst waren om tot dat resultaat te komen. Verschillende schepenenambten volgen mekaar in Antwerpen op: in een eerste periode vindt hij vooral de oprichting van een Centrum tegen Lucht- en Waterverontreiniging heel belangrijk. Voor de manier waarop later het Hooge Macyschandaal werd afgehandeld en waarop de stad als pionier in de strijd voor de verdediging van het leefmilieu buitenspel

werd gezet kan Geldolf alleen maar de neus ophalen. Hij heeft dat probleem trouwens met opzet niet in zijn memoires behandeld. Ook als schepen van Onderwijs, Sport en Cultuur, probeerde hij zijn stempel te drukken op het beleid. Onderlinge concurrentiestrijd tussen de eigen mandatarissen is niet uit te schakelen, maar in Antwerpen nam die soms toch wel extreme vormen aan. De perikelen rond de Antwerpse fusie en de pogingen om die te verhinderen nemen uiteraard een belangrijke plaats in.

Wim maakt veelvuldig gebruik van voetnoten en documenten die in extenso worden afgedrukt. Dit zal het lezen niet altijd eenvoudiger maken maar het zijn de gegevens waarmee hij zijn standpunten ook wil bewijzen.

Memoires zijn uiteraard subjectief. Sommigen zullen vinden dat Geldolf teveel met scherp schiet. Anderen wellicht dat het maar goed is dat iemand die naoorlogse periode eens wat meer gedetailleerd toelicht. Feit is dat er na de publicatie zeker zal over gesproken en geschreven worden: een stuk Antwerpse socialistische geschiedenis dat pro en contra zal oproepen. Was dat indertijd ook niet zo met het boek van Van Laar? ⁽¹⁾ En in het Leuvense met *Ons leven* van Prosper Vanlangendonck? ⁽²⁾

Een stuk oude politieke cultuur achteraf bekeken. Memoires van Wim Geldolf, Antwerpen: Uitgeverij De Vries-Brouwer, 2006, 747 p., ill., 15 x 23 cm.

Prijs: 35,5 euro

Bestellen: C. De Vries-Brouwers, Haantjeslei 80, 2018 Antwerpen
Fax: 03/237 70 01 / e-mail: dvdkantoor@skynet.be

Biografische gegevens over Wim Geldolf in *Brood & Rozen, Tijdschrift voor de geschiedenis van Sociale Bewegingen*, (2006)1, p. 74.

(1) A. VAN LAAR, C. HUYSMANS, W. EEKELERS, *Geschiedenis van de arbeidersbeweging te Antwerpen en omliggende: 1860-1925*, Antwerpen: Ontwikkeling, 1926, 582 p.

(2) P. VAN LANGENDONCK, *Ons Leven*, CSC Vormingswerk Leuven/De Proletaar, 1985, 253 p.